

26.02.2024

Asiakkuusjohtaja

7 §

Toimenpidepyyntö (kuntalaisaloite) toimenpiteistä kadulla tapahtuvaan ruoan myyntitoimintaan liittyen

HEL 2023-015438 T 10 04 10

Päätös

Asiakkuusjohtaja päätti, että toimenpidepyyntö (kuntalaisaloite) ei anna aiheutta muihin kuin kaupungin jo käynnistämiin toimenpiteisiin sekä harkitsemiin jatkotoimenpiteisiin ja katsoi aloitteen näin ollen loppuun käsitellyksi.

Päätöksen perustelut

Toimenpidepyyntö (kuntalaisaloite)

***** (jäljempänä "yhtiö") on toimittanut asiamiehen välityksellä kaupungin kirjaamoon 4.12.2023 päivätyn toimenpidepyynnön liitteineen. Toimenpidepyynnöllään yhtiö pyytää kaupunkia viipymättä puuttumaan Mannerheimintiellä tapahtuvaan ruoan myyntitoimintaan ja siitä aiheutuviin haittoihin, ja ilmoittamaan, mihin toimenpiteisiin asiassa on mahdollista kaupungin/viranomaisten puolelta ryhtyä. Ottaen huomioon toimenpidepyynnön sisällön, kaupunki käsittelee toimenpidepyynnön kuntalaisaloitteena.

Kaupungin havainnot ja toimenpiteet

Kaupunki on tietoinen toimenpidepyynnössä viitatussa Mannerheimintiellä ja sen lähialueilla tapahtuvasta ilt- ja yöaikaisesta ruoan myyntitoiminnasta ja siitä aiheutuvista haitoista, kuten myyntikojujen säilyttämisestä katualueilla. Kaupunki ei salli kaduilla ja yleisillä alueilla tapahtuvaa luvatonta myyntitoimintaa, minkä johdosta kaupunkiympäristön toimialalla on jo ennen toimenpidepyynnön saapumista aktiivisesti selvitetty perusteita ja keinoja puuttua toimintaan siltä osin kuin se on katsottava luvattomaksi.

Osin kaduilla ja yleisillä alueilla tapahtuvaan ruoan luvattomaan myyntitoimintaan on kaupungin toimesta jo puututtu, mutta osaksi selvitystyöt ovat vielä kesken. Alla kuvataan tarkemmin kaupungin jo suorittamia toimenpiteitä sekä jatkoselvitysten kohteena olevia seikkoja.

Pysäköintinormeihin perustuvat toimenpiteet

Pysäköintinormien vastaisesti pysäköityihin, ajoneuvoiksi luokiteltaviin myyntikojuihin kunnallinen pysäköinninvalvonta voi puuttua omien toimivaltuuksiensa nojalla. Kuten toimenpidepyynnössä todetaan, kunnal-

26.02.2024

Asiakkuusjohtaja

linen pysäköinninvalvonta onkin määrännyt pysäköintivirhemaksuja virheellisesti pysäköityjen, ajoneuvoiksi luokiteltavien ruoan myyntikojujen omistajille. Pysäköinninvalvonnan on kuitenkin mahdollista puuttua vain ajoneuvoiksi luokiteltaviin myyntikojuihin, minkä vuoksi osa myyntikojuista jää pysäköinninvalvonnan ulkopuolelle, jolloin esimerkiksi pysäköintivirhemaksujen määrääminen tai ajoneuvojen lähi- tai varastosiirrot eivät ole mahdollisia.

Elintarvikelainsäädäntöön perustuvat toimenpiteet

Kaupunki on puuttunut ruoan myyntikojuihin myös elintarvikelainsäädännön mukaisin keinoin. Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan elintarviketurvallisuusyksikkö on antanut elintarvikelain (297/2021) sekä Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetuksen (EPNAs (EY) N:o 852/2004 liitteen II, III LUKU) nojalla usealle eri elinkeinonharjoittajalle Mannerheimintien ympäristössä kehotuksen liikkuvan elintarvikehuoneiston säilyttämisestä asianmukaisessa paikassa myyntitapahtumien välillä. Kehotukset on annettu vuoden 2023 marras- ja joulukuussa ja niiden noudattamista valvotaan. Mikäli epäkohtia ei ole korjattu kehotuksessa asetettuun määräaikaan mennessä, elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö voi antaa asiassa määräyksen, jota kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto voi tarvittaessa tehostaa uhkasakolla. Näin ollen elintarvikevalvonnan osalta prosessi on käynnissä ja toimintaan on puututtu.

Kirjalliset kehotukset lopettaa luvaton maankäyttö

Kaupunki on lisäksi pyrkinyt vuoden 2023 syksyllä sekä alkuvuodesta 2024 puuttumaan luvattoman ruoan myyntitoiminnan muodossa Mannerheimintiellä tapahtuvaan luvattomaan maankäyttöön siten, että alueidenvalvonta on kirjallisesti kehottanut elinkeinonharjoittajia lopettamaan luvattoman maankäytön kaupungin katualueella. Kehotuksien noudattamatta jättämisen perusteella kaupungilla ei kuitenkaan ole omavaltaista oikeutta poistaa luvattomat myyntikojut katualueilta, vaan tämä edellyttäisi tuomioistuimen päätöstä. Kaupunki selvittää perusteita ryhtyä oikeustoimiin asiassa.

Tutkintapyyntö

Luvattomaan ruoan myyntitoimintaan liittyen kaupunki on tehnyt poliisille vuonna 2022 tutkintapyyntöä eräästä elinkeinonharjoittajasta tarkoituksenaan saattaa poliisin selvitettäväksi, onko luvattoman ruoan myyntitoiminnan muodossa tapahtuvassa luvattomassa maankäytössä kyse rikoslaissa rangaistavaksi säädetystä hallinnan loukkauksesta. Tutkinta on poliisissa päätetty eikä tutkintapäätöksen mukaan asiassa ollut syytä epäillä rikosta.

26.02.2024

Asiakkuusjohtaja

Viranomaisyhteistyö

Kaupunki on edellä kuvattujen toimenpiteiden lisäksi tehnyt poliisin kanssa alueella myös yhteisvalvontaa. Helsingin kaupunki on antanut poliisille suostumuksen, että poliisi saa ja voi poistaa luvattomasti tietyillä alueilla olevat luvattomat ruoan myyntikojut aina tavatessa. Poliisin tulkinnan mukaan kehotus ei kuitenkaan ole riittävä, vaan kaupungilta tulisi aina olla henkilö mukana poistamassa luvatonta myyntikojua. Tämä tarkoittaisi sitä, että kaupungin tulisi erityisesti viikonloppuisin iltaja yöaikaan jatkuvasti valvoa poliisin kanssa luvatonta ruoan myyntitoimintaa, mihin kaupungilla ei ole tällä hetkellä valitettavasti riittäviä resursseja. Kaupungin puolesta valvontaa tullaan joka tapauksessa tekemään olemassa olevien resurssien mahdollistamassa laajuudessa ja yhteistyössä poliisin kanssa.

Jatkotoimenpiteet

Jo suoritettujen toimenpiteiden lisäksi kaupunki jatkaa aktiivista puuttumisperusteiden ja -keinojen selvittämistä ja ryhtyy asiassa niihin toimenpiteisiin, jotka voimassa olevan sääntelyn perusteella ovat mahdollisia. Kaupunki esimerkiksi jatkoselvittää, olisiko luvattomaan ruoan myyntitoimintaan mahdollista puuttua esimerkiksi jätelain, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain taikka maankäyttö- ja rakennuslain nojalla. Valitettavasti kaupungin tähän mennessä tekemien selvitysten perusteella on todettava, että voimassa olevassa sääntelyssä ei ole huomioitu kaikkia mahdollisia tilanteita, joissa yhteisiä alueita saatetaan luvatta käyttää vastoin niiden käyttötarkoitusta, minkä vuoksi selkeää ja tehokasta puuttumiskeinoa luvattomaan maankäyttöön ei toistaiseksi ole. Ilman lainsäädännön nimenomaista tukea kaupunki ei voi omavaltaisesti siirtää luvattomia myyntikojuja kaduilta tai muilta yleisiltä alueilta.

Edellä todettu huomioiden kaupunki pyrkii kaiken tässä vastauksessa esitetyn lisäksi aktiivisesti vaikuttamaan lainsäädäntöä uudistettaessa siihen, että tuleva sääntely tarjoaisi kunnille selkeämmät ja tehokkaammat keinot puuttua luvattomaan maankäyttöön kaduilla ja muilla yleisillä alueilla.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 4 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan kaupunkiympäristön toimiala jakautuu kolmeen palvelukokonaisuuteen, joista Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus tuottaa kaupunkiympäristön palveluja. Hallintosäännön 5 luvun 7 §:n 7 momentin mukaan Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuutta johtaa asiakkuusjohtaja.

26.02.2024

Asiakkuusjohtaja

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus jakautuu kaupunkiympäristön toimialan toimintasäännön kohdan 4. mukaisesti asukas- ja yrityspalveluihin, kaupunkimittauspalveluihin, pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalveluihin, rakennusvalvontapalveluihin, ympäristöpalveluihin ja asuminen palveluihin.

Tässä päätöksessä kuvatut toimenpiteet sijoittuvat yhtäältä asukas- ja yrityspalveluiden alaiseen alueiden käyttö ja valvonta -yksikköön, joka toimintasäännön kohdan 4.1.2. mukaan ohjaa yleisten alueiden käyttöä myöntämällä erilaisia maankäyttölupia ja valvomalla lupien sekä kiinteistöille kuuluvien kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamista ja luvatonta maankäyttöä. Lisäksi toimenpidepyynnön kannalta olennaisista toimenpiteistä vastaa pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalvelut sekä ympäristöpalveluiden alainen elintarviketurvallisuusyksikkö, joka toimintasäännön kohdan 4.5.3 mukaan vastaa elintarvikelain mukaisista valvonta- ja asiantuntijatehtävistä, ruokamyrkytysten selvitystyöstä, talousveden ja tapahtumien terveydensuojelulain mukaisesta valvonnasta, eläinsuojelu-, eläintauti- ja sivutuotevalvonnasta sekä eläinlääkäripalveluiden ja löytöeläintoiminnan järjestämisestä.

Toimenpidepyyntöön liittyvissä asioissa toimenpiteet kuuluvat edellä kuvattujen Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden eri palveluiden ja niiden alaisten yksiköiden tehtäviin, minkä vuoksi kuntalaisaloitteeksi katsottuun toimenpidepyyntöön vastataan Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuutta johtavan asiakkuusjohtajan päätöksellä.

Sovelletut oikeusohjeet

Kuntalaki 23 § ja 136 §

Lisätiedot

Tessa Auvinen, lakimies, puhelin: 09 310 52491
tessa.auvinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Toimenpidepyyntö 4.12.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Toimenpidepyynnön tehnyt
yhtiö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1

26.02.2024

Asiakkuusjohtaja

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 7 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

26.02.2024

Asiakkuusjohtaja

Mari Randell
asiakkuusjohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 26.02.2024.